

บทที่ ๓

สรีระร่างกายของหญิงและชายวัยเจริญพันธุ์

การเรียนรู้ผดุงครรภ์ จำเป็นต้องรู้จักระบบอวัยวะสืบพันธุ์ด้วยว่า แต่ละอวัยวะทำหน้าที่ผสมพันธุ์ให้เกิดชีวิตขึ้นได้อย่างไร การสืบพันธุ์เป็นของธรรมดาตามหน้าที่ของธรรมชาติของโลกไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ ต้องมีการผสมพันธุ์ เพื่อสืบเผ่าพันธุ์

ทุกคนควรจะต้องรู้จักส่วนประกอบของอวัยวะต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวเรารวมถึงหน้าที่ของอวัยวะเหล่านั้นว่ามีส่วนประกอบอะไรบ้าง อยู่ตรงไหน ทำหน้าที่อย่างไร จึงเกิดมีชีวิตขึ้นได้ สิ่งเหล่านั้นนอกจากแพทย์ ผู้เรียนรู้และผู้สนใจศึกษาเท่านั้น ก็จะทราบได้ แต่ผดุงครรภ์ต้องเรียนรู้และเข้าใจเรื่องของอวัยวะสืบพันธุ์ อวัยวะต่างๆ ของร่างกาย และการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย และต้องไม่เก็บความสงสัยไว้ควรจะไปปรึกษาผู้ที่มีความเข้าใจกว่า หรือถ้าพบผู้ป่วยซึ่งมีอาการที่ผิดแปลกจากที่เคยพบ ก็ควรส่งโรงพยาบาลที่มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะให้การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยทันการ

๑. สรีระร่างกายของหญิงที่แตกต่างกับชาย

ระบบอวัยวะสืบพันธุ์ของชายประกอบไปด้วยต่อมอัณฑะ ท่อน้ำอสุจิ องคชาติ และระบบอวัยวะสืบพันธุ์ของหญิงประกอบไปด้วยมดลูก รังไข่ ช่องคลอด อวัยวะเหล่านี้ต่างก็ทำหน้าที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อมีการผสมพันธุ์แล้วก็จะเกิดเป็นมนุษย์ต่อไป ดังจะอธิบายต่อไปนี้คือ

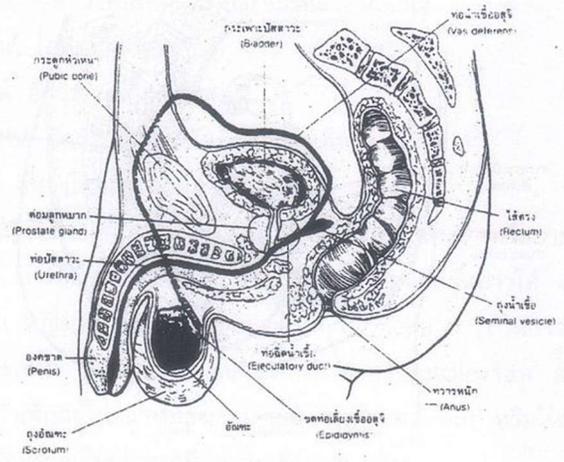
ต่อมอัณฑะของชายมีหน้าที่ผลิตน้ำอสุจิและกลั่นตัวอสุจิ (ตัวอสุจินี้เป็นตัวที่อยู่ในน้ำอสุจิของชายที่ ทำให้เกิดบุตร) ซึ่งจะผลิตออกมาอยู่ตลอดเวลาไม่ว่ากลางวันหรือกลางคืน เรียกว่า เป็นโรงงานที่ไม่มีเวลาพักผ่อนเลยโดยธรรมชาติ แล้วส่งน้ำอสุจิไปตามท่อนองสวาย (เรียกตามสามัญชนว่า สายสองสลึง) แล้วไปพักอยู่ในถุงน้ำกามซึ่งติดอยู่ใต้กระเพาะปัสสาวะทั้งสองข้าง

น้ำอสุจิซึ่งต่อมอัณฑะเป็นผู้ทำการกลั่นกรองพร้อมด้วยตัวอสุจิ มีลักษณะเป็นน้ำเมือกขาวข้นออกมาครั้งหนึ่งประมาณ ๓-๔ ซีออนกแพ จะมากหรือน้อยกว่านี้สุดแล้วแต่กำลังของบุคคลนั้นๆ ผู้ไม่มีตัวอสุจิ เมื่ออายุครบ ๑๖ ปีบริบูรณ์จึงจะมีตัวอสุจิ จะเกิดบุตรได้ตลอดเวลาจนถึงอายุ ๗๐-๘๐ ปี จึงจะหมดการมีบุตร แต่ไม่แน่นอนแล้วแต่กำลังของบุคคลนั้น

27

๕

28 กระดูกหัวเหน่ (Pubic bone) กระเพาะปัสสาวะ (Bladder) ท่อนำเชื้ออสุจิ (Vas deferens ต่อมลูกหมาก (Prostate
29 gland) ท่อปัสสาวะ (Urethra) ไส้ตรง (Rectum) องคชาต (Penis) ท่อฉีดน้ำเชื้อ (Ejaculatory duct) อัณฑะ ถุงน้ำเชื้อ
30 (Seminal vesicle) ถุงอัณฑะ (Scrotum) ขดท่อเลี้ยงเชื้ออสุจิ Epididymis ทวารหนัก (Anus)

รูปที่ ๑ ตำแหน่งของอวัยวะเพศชาย

31

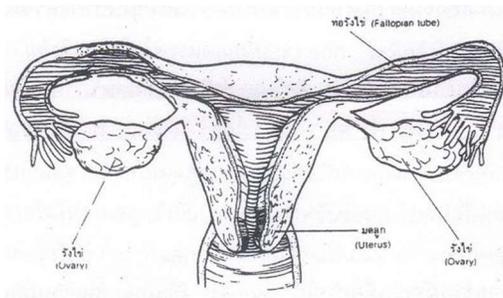
32

รูปที่ ๑ ตำแหน่งของอวัยวะเพศชาย

33 ในเพศหญิงตัวมดลูกนั้นเป็นกล้ามเนื้อสามชั้นหนาเหนียวแข็งแรงมาก กล้ามเนื้อสามชั้นนั้นจะไขว้กัน
34 ตามยาวหนึ่งชั้น ไขว้ตามขวางหนึ่งชั้น ไขว้เฉียงหนึ่งชั้น ภายในตัวมดลูกนั้นเป็นโพรงรูปห้องสามเหลี่ยมแบนๆ มีช่อง
35 หนึ่งเป็นทางช่องคลอด อีกสองช่องอยู่ที่กันมดลูก ออกไปทางซ้ายและขวา เรียกว่า ปีกมดลูก ซ้าย ขวา

36 ที่ปีกมดลูกนี้ เป็นหลอดทางเดินของไข่สุกเข้าไปโพรงมดลูก โดยปากหลอดเป็นเนื้อบานๆ เหมือนปากแตร
37 สำหรับรับไข่สุกเมื่อหล่นออกจากรังไข่จะเคลื่อนเข้าหลอดปากแตรผ่านปีกมดลูกไปสู่โพรงมดลูก มดลูกทรงตัวลอยอยู่
38 ด้วยเอ็นยึดไว้ทั้งสองข้างถ้าเอ็นนี้ขาดหรือหลุดจะทำให้มดลูกออกมาจากรังไข่ที่ปากช่องคลอด หรือออกมานอกช่องคลอด
39 (คำสามัญชนเรียกว่ากระบังลม หรือ ดากออก) ช่องคลอดนี้ยาวตั้งแต่ปากมดลูก ถึงปากช่องคลอดประมาณ ๕-๖ นิ้ว
40 ช่องคลอดมีลักษณะคล้ายลำไต้ยึดหดตัวได้ ภายในเป็นหนังย่นๆ และเปียกชุ่มอยู่เสมอ

41 ท่อรังไข่ (Fallopian tube) รังไข่ (Ovary) มดลูก (Uterus) รังไข่ (Ovary)

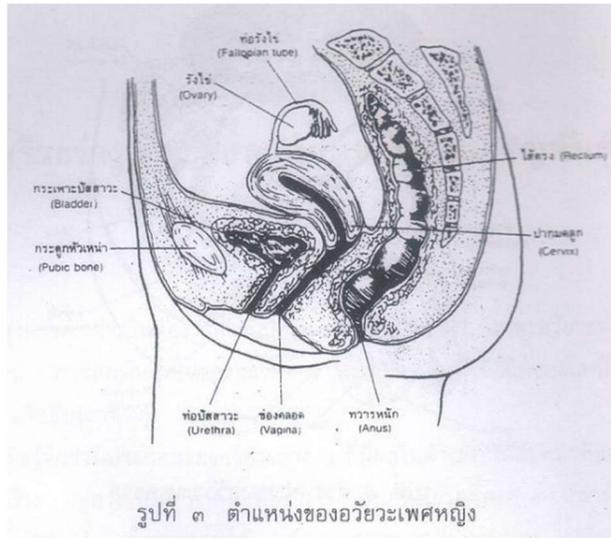
รูปที่ ๒ ส่วนประกอบของมดลูก

42

43

รูปที่ ๒ ส่วนประกอบของมดลูก

45 ท่อรังไข่ (Fallopian tube), รังไข่ (Ovary), ไส้ตรง (Rectum), กระเพาะปัสสาวะ (Bladder), กระดูกหัวเหน่า (Pubic
46 bone), ปากมดลูก (Cervix), ท่อปัสสาวะ (Urethra), ช่องคลอด (Vagina), ทวารหนัก (Anus)

47

รูปที่ ๓ ตำแหน่งของอวัยวะเพศหญิง

48

49 เมื่อถึงกาลเวลา น้ำอสุจิจะถูกบังคับให้เคลื่อนออกไปตามหลอดปัสสาวะขององคชาติชาย หลังน้ำอสุจิเข้าไป
50 ถึงปากมดลูก ที่ปลายช่องคลอดตรงปากมดลูกนี้มีแอ่งสำหรับรองรับน้ำอสุจิ แอ่งนี้เป็นน้ำเมือกมี ลักษณะเป็นกรดครึ่ง
51 ต่าง ถ้ามีกรดมากเกินไป หรือปากมดลูกอักเสบมีสภาพเป็นกรดมากเกินไป จะทำให้ตัวอสุจิที่มากับน้ำอสุจิอ่อนกำลัง
52 ลงหรือตายไป จะทำให้ภรรยาเป็นหมัน จะไม่เกิดบุตร ถ้ามีกรดน้อยหรือมีสภาพเป็นด่าง จะทำให้ตัวอสุจิเกิดกำลัง
53 ส่งเสริมให้วิ่งออกมาจากแอ่งนี้เข้าไปในมดลูกมีจำนวนนับเป็นล้านๆ ตัว ถ้าตัวใดมีกำลังแข็งแรง ก็จะวิ่งเข้าไปได้ก่อน
54 โดยใช้หางกระดิกเพื่อค้นหาไข่สุกของหญิง (ตัวผสมพันธุ์นี้มีรูปลักษณะคล้ายลูกช็อค คือ หัวกลม ตัวแบน มีหางกระดิก
55 ได้ ซึ่งเป็นอวัยวะที่ช่วยแหวกไปหาไข่สุกโดยรวดเร็ว) ตัวอสุจิและไข่สุกของสตรีนี้ต้องใช้เวลาถึงสองสัปดาห์จึงจะ
56 มองเห็น

57 ส่วนไข่ของผู้หญิงนั้นเป็นลูกกลมเล็กเมื่อผู้หญิงมีไข่สุกครบกำหนด ๒๒ วัน จึงจะสุกครั้งหนึ่ง เมื่อไข่สุกก็จะ
58 พองตัวออก แล้วตกออกจากรังไข่หนึ่งเม็ด ก็ผสมได้หนึ่งชีวิต ถ้าตก ๒-๓ เม็ด ก็จะเกิดลูกแฝดไข่ที่ตกออกจากรังไข่นี้ก็
59 จะเคลื่อนเข้าทางท่อปากแตรทันที และอยู่ในปากแตรนี้เป็นเวลา ๖ ถึง ๗ วัน จึง จะเดินทางเข้าถึงโพรงมดลูก

60 พระคัมภีร์มหาไซตรัตน์บันทึกไว้ว่า สัตว์มนุษย์เกิดมาเป็นสตรีภาพตั้งแต่คลอดออกจากครรภ์มารดา มีความ
61 แตกต่างจากผู้ชาย ๔ ประการ คือ ถิ่นประโยธ (เต้านม) จริตกิริยา ที่ประเวณี (ช่องคลอด) ต่อมเลือดระดู

62

63 **๒. ต่อมเลือดระดู**

64 โดยอรรถาธิบายว่า ผู้หญิงเมื่ออายุได้ ๑๔-๑๕ ปีขึ้นไป สิ้นกำหนดตางแล้ว ต่อมโลหิตแห่งหญิงนั้นก็
65 บังเกิดขึ้นมาตามประเวณีแห่งสตรีภาพ มีอยู่ดังนี้

66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96

๒.๑ โลหิตหทัย ชาต ระบุโลหิตแห่งหญิงที่เกิดมาจากหัวใจ

๒.๒ ปีตต์ ชาต โลหิตอันเกิดแต่ขั้วดี

๒.๓ มໍ สໍ ชาต อันว่าระดูเกิดแต่ผิวหนัง

๒.๔ นหารู ชาต อันว่าโลหิตอันบังเกิดแต่เส้นเอ็นทั้งปวง

๒.๕ อฐู ชาต อันว่าโลหิตอันเกิดมาแต่กระดูก

โลหิตระดูแห่งหญิงที่มีระดูมาแล้วกลับแห้งไปก็ตีแต่รุ่งสาวขึ้นมา หรืออายุที่ควรจะมีระดูมาแล้วแต่ ไม่มีระดู มาตามประเวณี บางที่มีระดูมาแล้วกลับแห้งไปก็มี บางคนแต่รุ่งสาวได้ ๑๔-๑๕ ปี ก็ยังไม่มีการมีระดู เมื่อมีสามีแล้วจึงมีระดู มา หญิงเหล่านี้ท่านว่าเป็นประเวณี โลกทั้งหลาย (เป็นธรรมชาติของแต่ละบุคคล)

หญิงที่จะเริ่มมีระดูนั้น มีอายุตั้งแต่ ๑๒-๑๓ ปี สำหรับคนเมืองร้อน คนเมืองหนาวจะเริ่มมีระดู เมื่ออายุ ๑๔- ๑๕ ปี ถ้าเด็กอยู่ในสถานที่ยั่วยวน เช่น พวกละคร ลิเก หรือในหมู่ที่มีสิ่งเร้าใจ (เช่น ในหมู่ผู้หญิงโสเภณี) อาจมีระดู เร็วกว่าพวกที่อยู่ตามเรือกสวนไร่นา

เด็กผู้หญิงเมื่อจะมีระดูครบกำหนด มักจะมีจิตกริยา รู้จักอายมากขึ้น เต้านมจะคัดแข็ง เป็นไตมดลูกจะ ขยายตัวขึ้น มีอาการปวดตึงที่มดลูก เมื่อระดูออกมาครั้งแรกมักทำให้มีอาการอื่นๆ อีก เช่น ปวดศีรษะ หงุดหงิด บางคน ก็เป็นไข้ อาการเหล่านี้จะเริ่มที่ละน้อยๆ ก่อนหน้าที่ระดูจะมาประมาณ ๓-๔ วัน แล้วจะมีระดู

ระดูจะออกมาประมาณ ๓-๔ วัน หรือ ๕ วัน ออกมาประมาณ ๑๐-๑๕ ซ้อนโต๊ะ และก็จะจางลงจนหยุด อาการ ต่างๆ ก็จะหายไป รอบระดูตามกำหนดปกติมีกำหนด ๑๔ วัน จึงจะออกครั้งหนึ่ง บางคนมี ๒๐ วัน ถึง ๓๐ วันก็มี แล้ว ภายหลังก็มี ๒๔ วันตามธรรมดา บางคนมีแล้วหยุดไปนานๆ หลายๆ ปี แล้วกลับมีมาอีก ลักษณะเช่นนี้จะเป็นโรคหา มิได้ เพราะร่างกายเป็นปกติดี บางคนมีโรค ระดูอาจคลาดเคลื่อนได้

ในร่างกายของผู้หญิงมีโลหิตมากกว่าชาย เพราะผู้หญิงจะต้องเสียโลหิตระดูทุกเดือน เมื่อมีได้ตั้งครรถ์ขึ้นจะ ขับถ่ายออกไปตามธรรมดาผู้หญิงตกไข่คราวละ ๑ เม็ด ถ้าบางครั้งตกสองสามเม็ดก็จะเกิดเป็น ลูกแฝดหลายคน

ระดูออกจากไหน เวลาใด คือ ในวันที่รู้สึกที่เต้านมคัดแข็ง ปวดตึงที่มดลูก เป็นวันที่ไข่สุก ร่างกายจึง เปลี่ยนแปลงผิดไปกว่าธรรมดา ผิวหนังในโพรงมดลูกหนาขึ้น มีโลหิตมาคั่งรวมอยู่มาก จึงมีอาการตึงและปวดมดลูก แล้วผิวหนังในโพรงมดลูกนั้นแตกออก โลหิตจึงไหลออกมาเป็นระดูประจำเดือนมีไข่สุกที่ไม่ได้ผสมออกมาด้วย ถ้าไข่สุก และมีการผสมแล้วผิวหนังในโพรงมดลูกจะไม่แตกออกเป็นโลหิต เพราะต้องเก็บไว้เลี้ยงทารกต่อไป

โลหิตระดูนี้ไหลซึมออกจากภายในมดลูก โดยไข่สุกแล้วไหลเลื่อนลงเข้าหลอดปากแตร แล้วเคลื่อนไหลเข้าไป ในโพรงมดลูก ภายในโพรงมดลูกมีเยื่อบางๆ สำหรับรองรับไข่สุกไว้ได้หนาขึ้น มีเลือดมาคั่งค้างเมื่อไข่สุกนี้มิได้ผสมกับตัว ผสมพันธุ์ ก็จะมีเลือดออกพร้อมด้วยเส้นเลือดเป็นระดูไหลออกมาเรียกว่า มีประจำเดือน ถ้าไข่สุกได้ผสมพันธุ์กับตัว ผสมพันธุ์แล้ว เยื่อบางๆ ในมดลูกนี้ที่มีเลือดมาคั่งค้างก็จะหุ้มห่อไข่ไว้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงทารกต่อไป จะไม่มีเลือด ระดูออกมาเรียกว่า ได้มีการปฏิสนธิแล้ว

97

๘

98 ตามธรรมดา เลือดกระดูกที่ออกมานี้ ควรเป็นเลือดสดๆ ที่ออกจากแผลใหญ่ ไม่มีกลิ่นหรือเป็นลิ่ม เป็นก้อนหรือ
99 เป็นสีดำข้นแข็ง ถ้ามีกลิ่นโสโครก อาจสงสัยเป็นโรคระดู

100 ผู้หญิงหมดประจำเดือน ตั้งแต่อายุ ๔๕ ปี ถึง ๕๕ ปี (ผู้หญิงบางคนอาจจะหมดประจำเดือน เมื่ออายุ ๓๗ ปีก็
101 มี) จะมีบุตรได้ต่อเมื่อไข่สุดดังกล่าวมาแล้ว ส่วนผู้ชายมีบุตรได้มากกว่าผู้หญิง